

POLITIKA NLB GRUPE O SPREČAVANJU KORUPCIJE I PODMIĆIVANJA

NLB Grupa je čvrsto posvećena usklađenosti i integritetu i ima nultu toleranciju prema bilo kojem obliku korupcije i podmićivanja u različitim nadležnostima u kojima djeluje. Posvećena je aktivnom poštovanju standarda Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije (2003), Konvencije OECD-a o borbi protiv podmićivanja stranih javnih službenika u međunarodnim poslovnim transakcijama (1997) i Poslovnih principa za sprječavanje podmićivanja (2013, Transparency International), te se pridržava nacionalnih zakona o borbi protiv korupcije zemalja u kojima posluje.

NLB Grupa je svjesna značaja borbe protiv korupcije kao i protiv drugih finansijskih krivičnih djela. Stoga, sve članice NLB Grupe aktivno implementiraju politike i procedure s ciljem praćenja nulte tolerancije prema bilo kojem obliku korupcije, bilo u javnom ili privatnom sektoru. Ustanovili smo pravila i procedure, smjernice i pravila ponašanja iz ove oblasti koja su obavezujuća za sve zaposlene, kao i za članove upravljačkih tijela NLB Grupe i njenih članica. Ovakve standarde očekujemo i od poslovnih partnera, dobavljača i drugih lica sa kojima sarađujemo.

Kao dio naše politike prijave nepravilnosti, dostupni su posebni kanali za prijavu nepravilnosti (<https://whistler.nlb.si/bl>) svim zaposlenima preko kojih u dobroj mjeri mogu nadležnoj OJ za usklađenost poslovanja prijaviti izvršena sumnjiva djela korupcije ili drugog oblika rizika korupcije kojeg su postali svjesni tokom obavljanja profesionalnih aktivnosti. Kao dio našeg pristupa, garantujemo ne samo anonimnost osobi koja je prijavila nepravilnosti, nego i zaštitu od bilo kojeg oblika odmazde.

U NLB Grupi je strogo zabranjen bilo koji oblik korupcije

Pod korupcijom se podrazumijeva svaka zloupotreba položaja za privatne svrhe. Navedeno uključuje sticanje finansijskih i nefinansijskih koristi za sebe ili za druge. Primjeri korupcije su ocjena, podmićivanje, pronevjera i drugi oblici prevara, nepotizam, finansijske olakšice¹.

U NLB Grupi je zabranjeno koristiti bilo koji resurs bilo koje članice NLB Grupe u ilegalne svrhe ili svrhe koje nisu u skladu sa antikorupcijskim pravilima istaknutim ovom Politikom. Zaposleni su obavezni da odbiju bilo koje koruptivno ponašanje i da isto odmah prijave nadležnoj organizacionoj jedinici za usklađenost poslovanja.

Nezakonito primanje i nezakonito davanje poklona (podmićivanje)

U NLB Grupi je strogo zabranjeno nezakonito davanje ili primanje poklona od bilo koga, bili to poslovni partneri, dobavljači ili državni službenici, a u svrhu dobijanja novog ili zadržavanja postojećeg posla, odnosno davanja prednosti njihovim interesima na pogrešan način. Niko u NLB Grupi ni pod kojim okolnostima ne može ponuditi, prihvatiti ili dati ništa što se može smatrati mitom. Ovakve radnje ne samo da su ilegalne, one predstavljaju krivično djelo, krše odredbe politika NLB Grupe i narušavaju naš poslovni integritet.

Isplate olakšica

¹ Traženje se takođe smatra radnjom korupcije – ako neko obeća ili ponudi nagradu drugoj osobi u zamjenu za radnju koja ima znakove korupcije. U tom slučaju, i osoba koja je ponudila i osoba koja izvršava radnju učestvuju u koruptivnoj aktivnosti.

U NLB Grupi su zabranjene isplate olakšica. Nije dozvoljeno davati ili primati plaćanja za olakšice. Plaćanja za olakšice predstavljaju plaćanja u kojima se (manji) iznos novca nudi ili obećava državnim službenicima ili predstavnicima vlade² kako bi se osigurale ili ubrzale rutinske ili neophodne aktivnosti koje su dio redovnih (službenih) procedura. Obično se takve isplate zahtijevaju u gotovini. Tipični primjeri su isplate (manjih) iznosa državnim službenicima za osiguranje vize, prolazak robe kroz carinu ili ubrzavanje procesa izdavanja službenih dozvola (licence, građevinske dozvole) ili okončanje procedura. Iako se u određenim zemljama širom svijeta takva plaćanja traže, ona predstavljaju mito i najčešće uključuju poklone i slično.

Nepotizam

U NLB Grupi je zabranjen nepotizam. Sva zaposlenja ili procesi eksternalizacije moraju biti sprovedeni transparentno, koristeći princip poštenog i jednakog tretmana i pružanja jednakih mogućnosti, u skladu sa propisanim procedurama zapošljavanja ili eksternalizacije u svrhu izbora najboljeg kandidata i izbjegavanja sukoba interesa. Nepotizam znači da donosilac odluke ili lice koje ima uticaj na odlučivanje bez opravdanog razloga preferira članove svoje bliže porodice ili druge osobe sa kojima je u bliskom ličnom odnosu (lični poznanici).

Lobiranje i politički doprinosi

Lobiranje je svaka aktivnost koja ima za cilj direktan ili indirektan uticaj na razvoj zakonodavstva, javnih politika ili odluka koje donose javna tijela i javni službenici.

NLB Grupa se bavi lobiranjem isključivo radi zaštite svojih legitimnih poslovnih interesa i u skladu sa važećim zakonodavstvom, internim aktima i principima integriteta, transparentnosti i odgovornog poslovnog ponašanja. Lobiranje u ime NLB-a dozvoljeno je samo članovima Uprave ili drugim izričito ovlaštenim osobama koje djeluju kao neregistrovani lobisti u skladu sa propisima koji regulišu lobiranje. U izuzetnim slučajevima, kada je to neophodno za efikasnu zaštitu legitimnih interesa NLB Grupe, mogu se koristiti registrovani lobisti, ali samo uz prethodnu saglasnost uprave relevantne članice NLB Grupe. Ugovorni odnosi sa registrovanim lobistima moraju uključivati zahtjeve za usklađenost sa zakonodavstvom, etičkim standardima i internim politikama NLB Grupe. Bilo kakvo drugo lobiranje u ime NLB Grupe nije dozvoljeno.

U NLB Grupi, članice ne smiju davati nikakve političke doprinose – ni direktne ni indirektno. Zabrana se odnosi na sve članice NLB Grupe, sve zaposlene i sva lica koja djeluju u ime ili za račun NLB Grupe, te na sve oblike doprinosa, bez obzira na jurisdikciju. Politički doprinosi su svi direktni ili indirektni doprinosi političkim strankama, političkim predstavnicima, kandidatima ili političkim kampanjama. Takvi doprinosi mogu predstavljati rizik od sukoba interesa, korupcije ili pokušaja neprimjerenog utjecaja na odluke. NLB Grupa je politički neutralna i stoga ne daje finansijske doprinose političkim strankama, političkim predstavnicima, kandidatima ili političkim kampanjama. Ipak, svaki zaposleni, bez obzira na svoju poziciju, može slobodno učestvovati u političkim aktivnostima ili kampanjama, ali kao pojedinac u svojoj privatnoj sferi, bez korištenja resursa, mreža ili brenda NLB-a za doprinose

² Pod javnim službenicima se podrazumijeva:

- Službenici ili zaposleni u bilo kojem vladinom ili državnom organu, agenciji ili pravnom licu na bilo kojem nivou (uključujući kandidate za političke funkcije, članove ili političke stranke i zaposlene, kao i političke partije);
- Zaposlene u državnim preduzećima;
- Osobe koje vrše javna ovlaštenja za račun države (npr. član diplomatskog predstavništva)
- Članovi međunarodnih organizacija

(finansijski ili nefinansijski) aktivnostima ili političkim strankama, političarima ili političkim kampanjama.

Sponzorstva i donacije

Donacija je jednosmjerna transakcija, doprinos namijenjen za one kojima je potrebna pomoć, a primalac ne treba uraditi ništa u zamjenu za donaciju. Sponzorstvo je dvosmjerna transakcija kod koje primalac sredstava na osnovu sponzorstva takođe ima određene prethodno dogovorene obaveze, kao što su publicitet, prikazivanje loga sponzora i tako dalje. Društvena odgovornost, koja uključuje programe donacija i sponzorstava, predstavlja jednu od osnovnih odgovornosti NLB Grupe, stoga je bitno poštovati ustanovljene transparentne procedure odobravanja i praćenja ispunjenja svrhe donacija i sponzorstava (uključujući i uslove).

Donacije i sponzorstva će biti odobreni ako iskazuju podršku vrijednostima NLB Grupe i ako u skladu sa internim politikama NLB Grupe. Svaki zaposleni u NLB Grupi mora izbjegavati odobravanje donacija i sponzorstava na netransparentan način profitnim organizacijama, udruženjima, organizacijama ili osobama povezanim sa NLB Grupom, odnosno bez poštovanja uspostavljenih pravila za odobravanje donacija i sponzorstava.

Standardi za dobavljače i/ili pružaoce usluga

Naši procesi nabavke mogu uključivati robu i usluge koje se redovno proizvode u zemljama širom svijeta. Stoga, važno je da budemo svjesni rizika s kojima se suočava NLB Grupa u vezi nepravilnosti kod naših dobavljača i pružalaca usluga (poslovnih partnera). Odgovorne aktivnosti podrazumijevaju da osiguravamo saradnju samo sa dobavljačima koji imaju visoke etičke standarde koji odgovaraju našima. Dobavljači ili pružaoци usluga takođe mogu uključivati podizvođače, dobavljače dobara i usluga za bilo koju članicu NLB Grupe. Sva treća lica moraju biti prikladno provjereni, nadzirani i kontrolisani na osnovu rizika koje članice NLB Grupe moraju redovno procjenjivati. Dobavljači i pružaoци usluga moraju biti unaprijed informisani o zahtjevima iz oblasti usklađenosti i integriteta, primiti linkove za pristup objavljenom Kodeksu ponašanja u NLB Grupi (za javnu upotrebu), a ugovori NLB d.d. i drugih članica NLB Grupe moraju sadržavati standarde u oblasti usklađenosti i prevencije korupcije, kao i odgovarajuće pravne lijekove (raskid ugovora zbog nepoštovanja standarda NLB Grupe). Takođe je potrebno redovno vršiti dubinsku analizu dobavljača i pružalaca usluga i sprovesti redovne procjene rizika ugovornih obaveza tokom trajanja ugovora u skladu sa internim pravilima za eksternalizaciju i nabavku. Kako bi se spriječila korupcija, sva pravila iz ove Politike, uključujući i pravila o poklonima, isplatama olakšica i podmićivanju se moraju primijeniti mutatis mutandis i prema dobavljačima i pružaoциma usluga na jednak način.

Korišćenje posrednika

Posrednici su agenti, savjetnici, agenti za nekretnine, zastupnici i druga lica koja postupaju u ime ili za račun NLB d.d. ili druge članice NLB Grupe. U određenim slučajevim, oni takođe sarađuju sa državnim službenicima (npr. prilikom dobijanja dozvola za gradnju poslovnih zgrada ili drugih dozvola).

U praksi, rizik korupcije i podmićivanja je viši (takva djela su češća) kada se koriste posrednici. Uzimajući u obzir da oni predstavljaju NLB Grupu, mi smo odgovorni za njih kao i za svoje zaposlene. U skladu sa tim, posrednici moraju biti unaprijed obaviješteni o našim zahtjevima iz oblasti usklađenosti i integriteta, primiti linkove za pristup objavljenom Kodeksu ponašanja u NLB Grupi (za javnu upotrebu), a ugovori sa NLB d.d. i drugim članicama NLB Grupe moraju sadržavati standarde iz oblasti usklađenosti i sprječavanja korupcije, kao i odgovarajuće pravne lijekove (raskid ugovora zbog nepoštovanja standarda NLB Grupe). Kako bi se spriječila korupcija, sva pravila iz ove politike, uključujući pravila o poklonima, isplatama

olakšica i podmićivanju se moraju primijeniti „mutatis mutandis“ i prema posrednicima na jednak način.

Zapošljavanje ili naručivanje usluga od bivših javnih službenika, funkcionera ili njihovih rođaka

Državni službenici i funkcioneri, članovi njihove uže porodice i druga lica koja su blisko povezana s njima (npr. prijatelji, drugi bliski poznanici) nikada ne smiju biti prioritet zbog ovih veza u postupcima zapošljavanja ili procesima naručivanja usluga ili kupovine robe. Isto pravilo vrijedi i za bivše državne službenike i funkcionere za period od zadnjih 5 godina od prestanka radnog odnosa ili funkcije. U postupcima zapošljavanja i nabavke mora se utvrditi postoje li korupcijski rizici ili rizici od sukoba interesa zbog takvih veza u skladu sa Politikom upravljanja sukobom interesa. U slučaju sumnje, organizaciona jedinica zadužena za usklađenost izdaće mišljenje.

Kontakt sa visokim državnim zvaničnicima

Članovi organa upravljanja članica NLB Grupe koji imaju kontakte sa predstavnicima vlade ili države ili sa predstavnicima diplomatskih predstavništava i međunarodnih organizacija, moraju, pored poštovanja pravila o prihvatanju i davanju poklona, u cilju zaštite integriteta i ugleda NLB Grupe, voditi računa da u ovim kontaktima prate osnovni cilj ove Politike, a to je obezbjeđivanje transparentnosti poslovanja.

U cilju zaštite interesa NLB Grupe i poštovanja pravila ove Politike, potrebno je voditi evidenciju o (bilateralnim) sastancima članova organa upravljanja (izvršnih i neizvršenih odbora) članica NLB Grupe sa predstavnicima vlade ili države, odnosno predstavnicima diplomatskih predstavništava ili međunarodnih organizacija. Sekretarijat svake članice NLB Grupe vodi evidenciju o takvim kontaktima sa podacima: a) mjesto i datum sastanka, b) učesnici sastanka i c) svrha sastanka.

Kontakti sa drugim osobama

Zaposleni u NLB Grupi kojima se obratio predstavnik ili agent dobavljača, pružalaca usluga, klijenta ili treća lica kako bi pokušali neprimjereno uticati na poslovne odluke NLB d.d. ili drugu članicu NLB Grupe na neprikladan ili nezakonit način odmah će obavijestiti organizacionu jedinicu zaduženu za usklađenost.

Pravila o primanju i davanju poklona i gostoprimstva

Zaposleni u NLB Grupi ne smiju, direktno ili indirektno, praktikovati bilo koji oblik korupcije i ne smiju tražiti, zahtijevati, prihvatiti ili obećavati novac, nagradu, poklon, drugu korist ili (vraćanje) usluge od bilo kojeg klijenta, bilo kojeg (postojećeg ili potencijalnog) poslovnog partnera ili treće osobe. Poklonom će se smatrati i pokrivanje putnih troškova i troškova smještaja, te pokrivanje ili izostavljanje naknada za učešće na stručnim konferencijama, poslovnim sastancima i kursevima (od strane članice NLB Grupe ili treće strane).

Utvrđena su pravila o tome kada su pokloni dozvoljeni:

- Nisu u obliku novca (gotovine ili drugih oblika novca) ili novčanih pogodnosti (npr. akcije, depozitni certifikati, vaučeri za popust itd.).
- Primaju se ili daju u dobroj namjeri kao dio uspostavljanja ili održavanja poslovnog odnosa.
- Daju se kao izraz zahvalnosti i/ili uljudnosti i ne ostavljaju primaocu utisak da duguje davaocu išta zauzvrat za primanje poklona (ne stavljaju ga u odnos zavisnosti).
- Ne utiču niti ostavljaju utisak da bi mogli uticati na poslovne odluke i ponašanje zaposlenih (npr. nema tekućih ili očekivanih poslovnih pregovora).

- Nisu pretjerani („pretjerani“ uključuju ponude koje su nesrazmjerno raskošne (kao što su pozivi na skupe ili ekskluzivne kulturne ili sportske događaje)), prečesti (uključujući neprimjeren broj pozivnica od strane kupca ili dobavljača pojedincima) ili predugotrajni.
- Ne utiču na ugled članice NLB Grupe.
- Ako se nude u obliku pogodnosti (npr. besplatna obuka), komercijalno su opravdani, razumni i učešće je unaprijed odobrio nadređeni.
- Ne odstupaju od poslovnih praksi.
- Ako se daju javnim službenicima, funkcionerima ili drugim javnim ličnostima koje podliježu posebnim propisima o sprečavanju korupcije, poštuju sva dodatna ograničenja utvrđena u tim propisima.
- Komercijalno su opravdani – NLB ih koristi za jačanje partnerskih odnosa sa svojim postojećim ili budućim klijentima ili poslovnim partnerima; dati poklon treba, ako je moguće, da potiče od pogodnosti primljenih u obliku sponzorstava i donacija.

Ponude gostoprimstva mogu se prihvatiti ili dati ako su neophodne za razvoj i održavanje poslovnih kontakata koji su relevantni za radne obaveze. Trebale bi biti ograničene na radne ručkove ili slične događaje koliko je to moguće.

Dozvoljeno gostoprimstvo je gostoprimstvo koje ispunjava uslove za dozvoljene poklone kako je gore navedeno, a takođe je:

- Dostupno u istom obliku svim učesnicima događaja
- Pristojne je prirode
- Nije ekskluzivno
- Po pravilu, predstavljaju razuman dio programa profesionalnog ili poslovnog sastanka (ne više od jedne desetine vremena trajanja programa), i
- Unaprijed su odobreni od strane nadređenog.

Članica NLB Grupe vodi evidenciju o svim datim i primljenim poklonima i gostoprimstvima koji, na osnovu svoje vrijednosti, premašuju uobičajene male poklone i gostoprimstva koji su dio redovnih poslovnih kontakata. Takođe je uspostavljena interna procedura za odobravanje poklona i gostoprimstava visoke vrijednosti, koja zahtijeva saglasnost funkcije usklađenosti poslovanja i integriteta.

Kršenja Politike

Svako kršenje pravila ove Politike tretiraće se u skladu sa internim dokumentima koji se odnose na tretman i sankcionisanje takvih povreda. Korupcija je krivično djelo (nekoliko različitih, u zavisnosti od specifičnih oblika korupcije i primjenjivom nacionalnom zakonodavstvu) i posljedice su često dalekosežne i mogu uključivati sankcije u vidu značajnih novčanih kazni, stavljanje na crnu listu međunarodnih organizacija, zatvorske kazne za pojedince i kažnjavanje pravnih lica. Dodatno, svaka članica NLB Grupe može pretrpjeti znatnu štetu zbog gubitka ugleda i reputacije (sumnje u njen integritet i društvenu odgovornost).

NLB Grupa je usvojila politiku nulte tolerancije prema svim koruptivnim praksama. Čak i manji oblici ove vrste potkopavaju vladavinu prava i stvaraju mogućnosti za još ozbiljnija kršenja. Stoga, NLB Grupa smatra svako kršenje ove Politike (posebno ona počinjena s namjerom ili grubim nemarom) teškim kršenjem dužnosti zaposlenih; i ako se otkriju bilo kakvi prekršaji, biće poduzete odgovarajuće mjere, koje mogu dovesti do prestanka radnog odnosa i podnošenja krivične prijave protiv dotičnog lica.